

доходи фізичних осіб залежно від розміру отриманого доходу становить лише 15-17%.

Отже, головна проблема українського оподаткування – не податкова система як така, а позиція недалекоглядних політиків, які вказують на суцільні недоліки фіскальної політики уряду. Так наша податкова система недосконала, але недосконала як і будь-яка інша. Необхідно залишити полум'яні гасла та заклики, на які так ведеться електорат. Натомість потрібно працювати з нюансами, доводити до досконалості недосконалих, але не такий вже поганий нормативний матеріал.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 11.10.2020р.).

Гриценюк Владислав Сергійович

*Студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку
Науковий керівник: к.е.н, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Квасниця О.В.
Західноукраїнський національний університет*

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Трансформаційні перетворення економіки мають суттєвий вплив на склад та структуру доходів і витрат українських домогосподарств, оскільки дають можливість залучати додаткові джерела отримання доходів (ведення підприємницької діяльності, отримання додаткових доходів від власності тощо) та призводять до розширення напрямів здійснення витрат.

Фінансові ресурси домогосподарств є одним із найважливіших показників добробуту суспільства, рівня соціального та економічного розвитку держави. Основна частина фінансових ресурсів домогосподарств формується за

допомогою грошових доходів. Тому для вимірювання рівня життя населення потрібно здійснити насамперед аналіз структури їх доходів у сучасних умовах [1].

Перш ніж проаналізувати доходи домогосподарств, охарактеризуємо домогосподарства України за останні 5 років (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика домогосподарств України у 2015-2019 рр.

	2015	2016	2017	2018	2019
Середній розмір домогосподарства, осіб	2,59	2,58	2,58	2,58	2,58
Середній розмір домогосподарства у розрахунку на умовних дорослих, осіб	2,11	2,11	2,11	2,11	2,11
Розподіл домогосподарств за кількістю осіб у їх складі	%				
одна особа	20,3	19,7	19,9	19,7	19,5
дві особи	32,5	32,3	32,0	32,8	33,4
три особи	25,9	26,9	27,3	26,5	26,7
чотири особи і більше	21,3	21,1	20,8	21,0	20,4
Частка домогосподарств із дітьми до 18 років (%)	38,2	38,2	38,2	37,8	37,9
Частка домогосподарств без дітей (%)	61,8	61,8	61,8	62,2	62,1
Розподіл домогосподарств із дітьми за кількістю дітей у їх складі	%				
одна дитина	75,7	76,0	75,4	75,1	74,6
дві дитини	21,2	21,4	21,9	21,4	22,6
три дитини і більше	3,1	2,6	2,7	3,5	2,8

Джерело: побудовано автором за даними [2]

З таблиці 1 бачимо, що середній розмір домогосподарств зменшився у 2016 р., а останні 4 роки залишався незмінним. Упродовж досліджуваного періоду переважали домогосподарства з 2-х осіб, а також без дітей. Серед домогосподарств, які мають дітей, найбільшу частку склали домогосподарства із 1 дитиною.

В загальній структурі витрат домогосподарств України у 2019 році найбільше коштів витрачається на продукти харчування та безалкогольні напої

(46,6%), а також значна частка витрат припадає на непродовольчі товари та послуги (41,5%) (табл. 2).

Таблиця 2

Структура сукупних витрат домогосподарств України у 2015-2019 рр.

	2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6
Сукупні витрати в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, грн.	4952,0	5720,4	7139,4	8308,6	9670,2
Структура сукупних витрат домогосподарств					
Споживчі сукупні витрати	92,9	93,2	92,9	92,0	91,3
продукти харчування та безалкогольні напої	53,1	49,8	47,9	47,7	46,6
алкогольні напої, тютюнові вироби	3,3	2,9	3,1	3,4	3,2
непродовольчі товари та послуги	36,5	40,5	41,9	40,9	41,5
в тому числі:					
одяг і взуття	5,7	5,6	5,5	5,4	5,5
1	2	3	4	5	6
житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	11,7	16,0	17,0	15,2	14,6
предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	2,0	1,7	2,0	2,1	1,8
охорона здоров'я	3,7	4,2	3,8	4,0	4,1
транспорт	3,7	3,6	3,7	3,7	4,8
зв'язок	2,4	2,3	2,4	2,6	2,8
відпочинок і культура	1,5	1,4	1,6	1,8	1,6
освіта	1,1	1,0	1,1	1,0	1,1
ресторани та готелі	2,0	2,2	2,3	2,4	2,6
різні товари і послуги	2,7	2,5	2,5	2,7	2,6
Неспоживчі сукупні витрати	7,1	6,8	7,1	8,0	8,7
<i>Довідково: оплата житла, комунальних продуктів та послуг</i>	10,2	14,7	15,4	13,9	13,0

Джерело: побудовано автором за даними [2]

Варто відзначити щорічне зростання загальної величини номінальних доходів домогосподарств України протягом останніх 5 років, тоді як поточні витрати також зростали, як свідчить рис. 1.

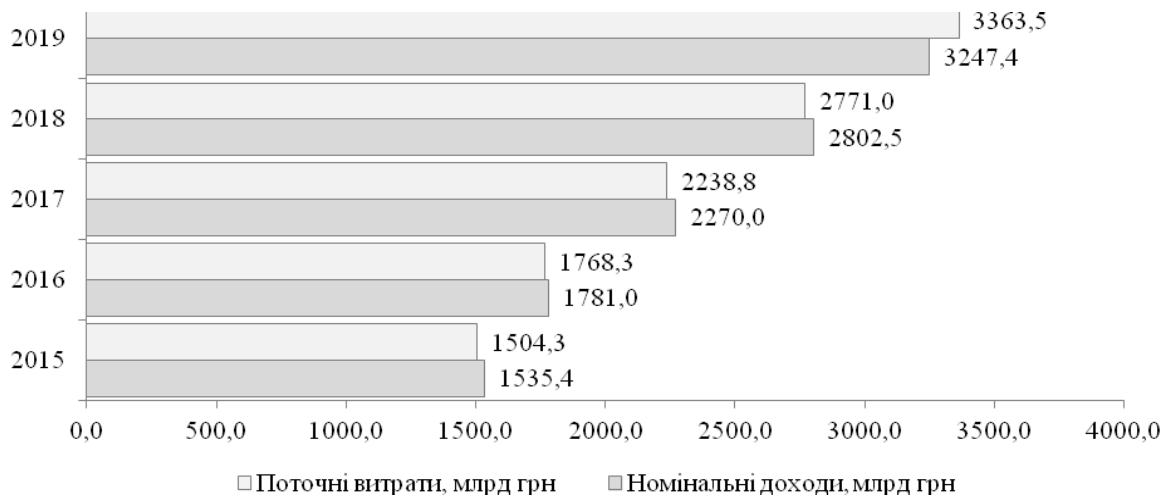

Рис. 1. Рівень поточних витрат і номінальних доходів домогосподарств у 2015-2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [2]

У 2019 р. зафіксоване стрімке зменшення фінансових заощаджень домогосподарств, що обумовлено, на нашу думку, значним зростанням споживчих витрат, а у 2019 р. вони перевищували доходи, що унеможливило здійснення домогосподарствами фінансових заощаджень (рис. 2).

Рис. 2. Рівень споживчих витрат і фінансових заощаджень домогосподарств у 2015-2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [2]

В цивілізованому світі домогосподарства і держава мають органічні взаємозв'язки. З одного боку, вони об'єктивно зацікавлені в існуванні сильного державного апарату, який забезпечує охорону кордонів країни, підтримує правопорядок, створює і вдосконалює законодавство, регулює функціонування різних сфер і галузей економіки та керує адміністративно-територіальними утвореннями, забезпечує значною мірою безкоштовні освітні та медичні послуги тощо. Весь цей громіздкий державний апарат утримується за рахунок податків, зборів та інших платежів, в т. ч. і громадян (домогосподарств) – і це є об'єктивною умовою існування країни, її суспільства і кожного з нас.

Таким чином, формування і використання фінансових ресурсів домогосподарств є важливим та активним важелем економічного стимулювання суспільного виробництва та стабільного соціального розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Глущенко О.В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. *Економічний аналіз*. 2016. Том 24. № 1. С. 122-132.

2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Демчук Ірина Ігорівна
Студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ
Науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Шулюк Б.С.
Західноукраїнський національний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Прискорення глобалізаційних процесів, які суттєво ускладнюють функціонування фінансових систем внаслідок появи широкого спектру новітніх